

MINISTERSTWO ROLNICTWA
i ROZWOJU WSI

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

INSTYTUT
EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ

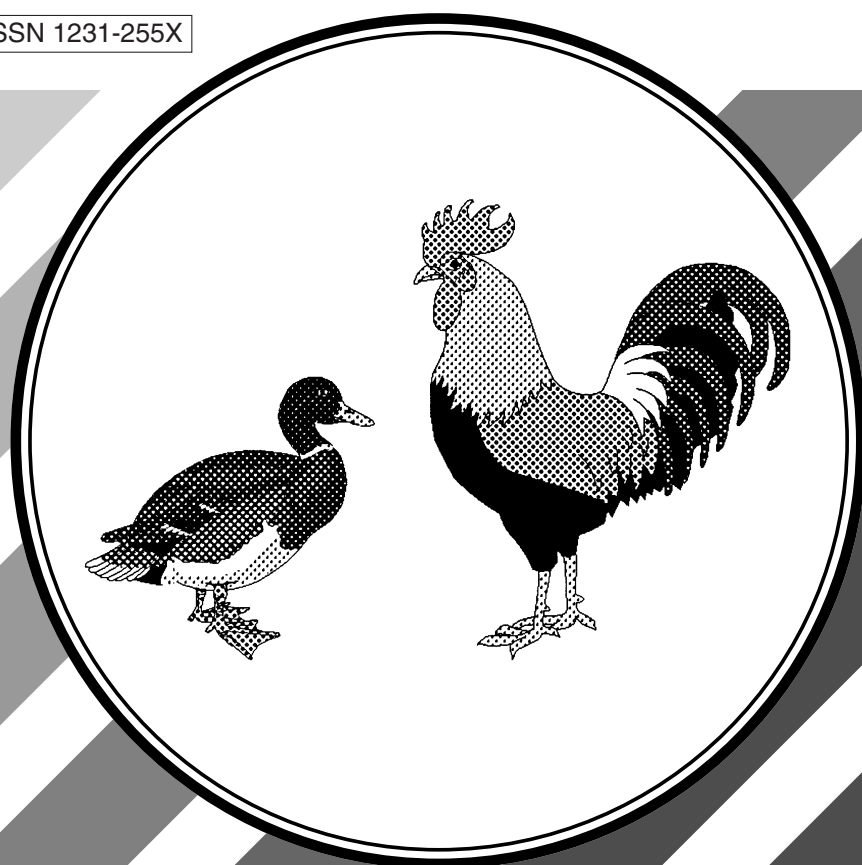
NR
18

RYNEK DROBIU I JAJ

stan i perspektywy

ISSN 1231-255X

**RAPORTY
RYNKOWE**

PAŹDZIERNIK 2000

Raporty są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Mięso drobiowe
 1. Podaż – *G. Dybowski*
 2. Przetwórstwo – *M. Kobuszyńska*
 3. Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
 4. Popyt – *K. Świetlik*
- III. Jaja
 1. Podaż – *G. Dybowski*
 2. Przetwórstwo – *M. Kobuszyńska*
 3. Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
 4. Popyt – *K. Świetlik*

**Przy publikowaniu fragmentów raportu oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Raport przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel: 827-36-64

AUTORZY:

dr Grzegorz Dybowski

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 743

mgr Mira Kobuszyńska

- Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 516

dr Bożena Nosecka

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 553

dr Krystyna Świetlik

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 707

Raport zatwierdziła w dniu 3.10.2000 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Marian Brzóska (sekretarz), Tadeusz Chrościcki, Eugeniusz Gorzelak, Teresa Jabłońska-Urbaniak, Wojciech Józwiak,
Ryszard Kreft, Ewa Król-Pol, Jan Małkowski, Krzysztof Materńko, Bożena Nowicka, Roman Urban, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejny raport wydany będzie w maju 2001 r.

W serii Raporty Rynkowe w najbliższym czasie ukaza się:

1. Rynek ziemniaka /18/ • październik 2000,
2. Rynek zbóż /19/ • październik 2000,
3. Rynek rzepaku /18/ • listopad 2000,
4. Rynek mleka /19/ • listopad 2000,
5. Rynek owoców i warzyw /17/ • listopad 2000,
6. Rynek cukru /18/ • grudzień 2000,
7. Popyt na żywność /1/ • grudzień 2000,
8. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi /12/ • grudzień 2000,
9. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa /19/ • marzec 2001,
10. Rynek pasz /9/ • kwiecień 2001,
11. Rynek drobiu i jaj /19/ • maj 2001,
12. Rynek mięsa /20/ • maj 2001,
13. Rynek ziemi rolniczej /4/ • czerwiec 2001.

POPYT NA ŻYWNOŚĆ

Od grudnia 2000 roku rozpoczynamy systematyczne publikowanie raportu dotyczącego wyłącznie popytu na żywność. Raport zawierał będzie dokładną informację o dotychczasowych i przewidywanych kierunkach rozwoju popytu na podstawowe grupy produktów spożywczych. Autorzy zaprezentują w nim szczegółową analizę aktualnego poziomu i struktury konsumpcji żywności w Polsce oraz determinujących ją czynników i uwarunkowań o charakterze makro- i mikroekonomicznym.

W 2000 r. produkcja mięsa drobiowego ukształtuje się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego i wyniesie ok. 570-575 tys. ton wobec 573 tys. ton w 1999 r. Zmniejszenie ubojów drobiu wodnego zostanie więc zaledwie zrównoważone wzrostem produkcji mięsa drobiu grzebiącego. Coraz większą część produkcji stanowią uboje żywca pochodzącego ze skupu. W 2000 r. ich udział wyniesie już 88%, podczas gdy w 1995 r. – 75%.

Utrzymuje się niski poziom importu mięsa drobiowego. W skali całego roku import nieznacznie się zmniejszy i wyniesie ok. 16 tys. ton wobec ok. 17 tys. ton w 1999 r. Eksport będzie prawdopodobnie o ok. 15% mniejszy niż przed rokiem. Jego poziom szacowany jest obecnie na 47 tys. ton.

Ogólna podaż mięsa drobiowego może być w 2000 r. o ok. 4 tys. ton, tj. o 0,7% mniejsza od poziomu ubiegłorocznego, natomiast jego krajowe zużycie – o 0,7% wyższe. Zmniejszy się bowiem ilościowa przewaga eksportu nad importem. W strukturze tego zużycia pogłębią się zmiany zapoczątkowane w latach poprzednich, tj. redukcja spożycia naturalnego i obrotów lokalnych oraz wzrost obrotów dokonywanych poprzez sieć handlową.

Zwiększa się stopień koncentracji produkcji w wylęgarniach. W 2000 r. stado reprodukcyjne kurcząt brojlerów będzie nadal większe o 6-8% w stosunku do potrzeb, jednak skala nadprodukcji piskląt maleje. Potencjał hodowlany wraz z importem piskląt indyckich pozwala na powrót produkcji żywca do poziomu sprzed kryzysu. O jego mniejszym wykorzystaniu decydują względy ekonomiczne. Zmniejsza się stado reprodukcyjne drobiu wodnego. W 2000 r. redukcja ta obejmie również gęsi.

W 2000 r. produkcja żywca drobiowego utrzyma się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego. Jest to efekt długiego okresu dekonjunktury na rynku drobiarskim wyrażającej się niskimi cenami. Zmienia się natomiast struktura podmiotowa w branży, co skutkuje 18-procentowym zmniejszeniem chowu drobnostadnego. Produkcja fermowa wzrośnie prawdopodobnie o 3,5% w porównaniu z 1999 r.

W pierwszym półroczu 2000 r. poprawiła się opłacalność obrotów handlowych i, w niewielkim stopniu,

przetwórstwa, a pogorszyła rentowność produkcji piskląt i jaj wylęganych. W produkcji żywca kurcząt, mimo silnego wzrostu cen zbóż, relacje cen żywca do cen pasz przemysłowych poprawiły się, natomiast w produkcji indyków – pogorszyły.

W 2001 r. przewidywane wyższe ceny żywca wieprzowego mogą pociągnąć za sobą ceny drobiu. Można przewidywać, że koniunktura dla producentów drobiu utrzyma się. Jednak wysoki już udział cen skupu w cenie finalnej sugeruje, że znaczniejsze podwyżki cen żywca mogą napotkać barierę popytu. Produkcja żywca i mięsa drobiowego będzie prawdopodobnie rosła w ograniczonym tempie. Wzrost produkcji kurcząt może wynieść 4-4,5%, a produkcji ogólnej żywca drobiowego – ok. 1,5%. W bilansie mięsa drobiowego nie nastąpią istotne zmiany.

W 2000 r., mimo niewielkich zmian w chowie żywca drobiowego, ma miejsce ok. 9-procentowy wzrost przemysłowej produkcji tuszek. Jej poziom szacowany jest na ok. 590 tys. ton. Nie znajduje to pokrycia w krajowej produkcji żywca. Można przypuszczać, że źródłem uzupełnienia tych niedoborów jest m.in. nielegalny import.

Produkcja przetworów drobiowych będzie prawdopodobnie o ok. 3% większa niż przed rokiem i wyniesie 150 tys. ton. Już ponad 95% produkcji mięsa drobiu i ok. 98% przetworów pochodzi z firm typu przemysłowego. Nadal jedynie 29 z nich posiada uprawnienia eksportowe do UE.

W pierwszym półroczu 2000 r. poprawił się przeciętny wynik finansowy firm drobiarskich, choć średnia rentowność pozostała ujemna. Zwiększa się jednak dynamika sprzedaży, a coraz więcej firm osiąga zysk netto. W pierwszym półroczu 2000 r. stanowiły one 67% wszystkich firm wobec 54% przed rokiem. Pogorszyła się natomiast płynność bieżąca środków finansowych. Własne środki finansowe firm są zbyt małe w relacji do potrzeb inwestycyjnych (cash flow ok. 0,4%). Nasila się proces polaryzacji firm, co znajduje wyraz w coraz większym różnicowaniu ich wyników ekonomicznych i finansowych.

W 2000 r. saldo obrotów handlu zagranicznego mięsem drobiu pozostanie dodatnie, choć można spodzie-

wać się jego redukcji o ok. 4%. W pierwszym półroczu zmniejszyła się silnie sprzedaż mięsa drobiowego na rynki wschodnie. Natomiast eksport do UE wzrósł, czemu towarzyszył znaczny wzrost cen – zwłaszcza indyków. Z kolei na rynku niemieckim ma miejsce dalszy spadek cen eksportowych gęsi. W bieżącym sezonie obniżyły się one o ok. 15%. Mały import to głównie efekt zaostrzenia w 2000 r. warunków lokowania mięsa drobiowego w Polsce. W strukturze tego importu dominują przetwory z indyka sprowadzane z Węgier. Kwota dostępu do rynku, ustalona w 2000 r. na poziomie 47736 ton, wykorzystana będzie w ok. 25%.

W 2001 r. w handlu zagranicznym nie wystąpią istotne zmiany. O wartości eksportu i salda obrotów zadecydują ceny gęsi eksportowych oferowane u progu nowego sezonu, a także rozwój handlu z UE na nowych warunkach.

W pierwszej połowie 2000 r. silnie rosły ceny detaliczne drobiu. Ich tempo przekraczało tempo wzrostu cen całej żywności oraz inflacji. Jednak, w porównaniu do okresu sprzed kryzysu, ceny drobiu były jeszcze w ujęciu realnym o ok. 30% niższe. Szybciej drożało mięso surowe niż przetwory. Wzrostowa tendencja cen utrzyma się do końca 2000 r. i w roku przyszłym. Tempo wzrostu cen w 2001 r. może być jednak niższe.

Wyższe ceny detaliczne zahamowały nieco wzrost spożycia mięsa drobiowego w pierwszym półroczu 2000 r. Dotyczyło to zwłaszcza droższych jego asortymentów. Ożywienie spożycia może nastąpić w drugiej połowie roku jako reakcja konsumentów na wzrost cen mięsa czerwonego. Ta wzrostowa tendencja konsumpcji może utrzymać się również w 2001 r.

W 2000 r., po dwóch latach niewielkiego spadku, przewidywany jest wzrost produkcji jaj spożywczych do ok. 7,73 mld sztuk, tj. o 2,5%. Złoży się na to zwiększenie produkcji fermowej o ok. 5% oraz spadek produkcji z chowu drobnostadnego o 3%. W następstwie likwidacji części małych stad w okresie kryzysu zwiększa się udział produkcji fermowej.

Od jesieni 1999 r. utrzymuje się dobra koniunktura na rynku jaj. Wywołało to wzrost produkcji fermowej.

Trwa powolna odbudowa pogłowia niosek w fermach. Zwiększa się przeciętna w skali kraju nieśność. W 2001 r. nastąpi więc prawdopodobnie dalszy wzrost produkcji jaj o 3-4% na fermach i o ok. 2% w skali ogólnej. Produkcja krajowa może ukształtować się na poziomie ok. 7,9 mld sztuk.

W pierwszej połowie 2000 r. osłabieniu uległa utrzymująca się od kilku lat tendencja wzrostowa w produkcji przetworów z jaj. Przyczynił się do tego silny wzrost cen jaj stanowiących surowiec dla przetwórstwa, co ogranicza opłacalność produkcji przetworów. Zwiększa się jednak liczba firm zajmujących się przetwó-

stwem jaj. Również przerób jaj wzrósł ponad czterokrotnie w drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych i obecnie wynosi ok. 600 mln sztuk.

Obroty handlu zagranicznego utrzymują się na niskim poziomie. W 2000 r. saldo tych obrotów będzie nadal ujemne, jednak o połowę mniejsze niż w 1999 r. Zmniejszył się eksport jaj świeżych, lokowanych głównie w Szwajcarii, a wzrósł eksport przetworów z jaj – przede wszystkim żółtek w proszku. Obniżył się natomiast import zarówno jaj świeżych, jak i przetworów z jaj. W 2001 r. eksport może być nieco większy, ale saldo obrotów pozostanie ujemne.

W pierwszej połowie 2001 r. nadal rosły ceny detaliczne jaj. Ich wzrost w ujęciu realnym wyniósł ponad 8% i spowodował „podrożenie” jaj w relacji do całej żywności. W końcu 2000 r. jaja mogą być o 10-15% droższe niż na początku roku. W 2001 r. możliwy jest dalszy wzrost cen, ale jego tempo będzie mniejsze niż w bieżącym roku.

Można przypuszczać, że w pierwszej połowie 2000 r. nastąpiło niewielkie obniżenie spożycia jaj w gospodarstwach domowych. W całym roku ten spadek można szacować na ok. 2%. W roku 2001 może nastąpić stagnacja spożycia na poziomie bieżącego roku.

SUMMARY

In the year 2000 poultry meat production (570-575 thousand tons) is expected to remain close to the level observed in 1999 (573 thousand tons). Decline in the slaughters of water poultry will be offset by increase in the slaughters of other types of poultry. The contribution of poultry coming to the slaughterhouses from the procurement increases. In the year 2000 its contribution is estimated to grow to 88% versus 75% in 1995.

Poultry imports keep low level. In the whole year their volume is to decline slightly to 16 thousand tons versus 17 thousand tons recorded in 1999. The volume of exports will probably decline by 15% as compared to the previous year and total 47 thousand tons.

Total supply of poultry meat in the year 2000 will decline by 4 thousand tons of 0,7% and disappearance will increase by 0,7%. Quantitative advantage of exports over imports will decline. The changes in the structure of disappearance that started in previous years will be strengthened, i.e. reduction of local sales and natural consumption and increase in of trade network.

The degree of production concentration in hatcheries is increasing. Although broiler breeding-stock in the year 2000 will exceed demand by 6-8% the scale of surplus declines. Breeding capacity along with imports of turkey chicks allows to restore turkey production to the level observed prior the crisis. Lower utilisation of the capacity is caused by economic factors. The breeding stock of swimming poultry shrinks too. In the year 2000 the reduction will concern also goose breeding stock.

Poultry livestock production in the year 2000 will remain close to the level observed in the previous year, which reflects a long period of weak situation in the sector, i.e. low prices for poultry. The structure of the sector has been subject to significant changes, which resulted in an 18% decline of smallholders' production. Large-scale farm production will probably increase by 3,5% as compared 1999.

The profitability of trade increased over the first half of the year 2000. The improvement in profitability concerned also processing but to a limited extent. In case of the production

of chicks and hatching eggs the profitability declined. Beside a strong rise in grain prices the price ratios between chicken and feed concentrates improved but deteriorated in case of turkey production.

Forecast for the year 2001 rise in pork prices may drive up the price of poultry. Therefore a good prosperity for poultry producers is likely to remain. However large share of procurement prices in the final price calls a possibility of demand barrier in case of substantial price rises. The production of poultry livestock and hence meat will probably be growing but at a limited rate of 4-4,5% in case of chicken production and 1,5% in case of livestock production. No significant changes are forecast in the poultry meat balance sheet.

Besides minor changes in livestock production a 9% increase in large-scale production of poultry meat to the level of 590 thousand tons is expected in the year 2000. This increase is not covered by domestic poultry production. Thus illegal imports among the others could be matching the shortages in this respect.

The production of poultry processed products is, likely to increase to 150 thousand tons which would be 3% higher than in the previous year. Over 95% of poultry meat production and about 98% of processed poultry products already comes from enterprises of industrial type. Still only 29 of them have been granted with the certificate for exports to the EU.

Average financial results of the sector although negative but have improved in the first half of the year 2000. The dynamics of sales increases and more and more companies are able to generate profits at net level – 67% of total number of the companies versus 54% a year ago. On the other hand current liquidity of the companies declined. The level of internal capital of the companies is not enough to cover the investment needs (cash flow approx. 0,4%). Polarisation process among the companies has been augmented, which is mirrored in greater variability of economic and financial results.

The balance of foreign trade in poultry meat will remain positive in the year 2000. However a 4% reduction is forecast. A deep decline in exports to

eastern markets was observed in the first half of this year, while the exports to the EU accompanied by rising prices increased. On the other hand export geese prices on the German market declined by 15%. Low level of imports mainly reflects more strict measures concerning import of poultry meat onto Polish market. Processed turkey products imported from Hungary dominated the structure of imports. Access quota set for the year 2000 at the level of 47736 tons will be utilised in 25%.

No significant changes are forecast in foreign trade for the year 2001. The value of exports and the balance of trade will rely upon the level of export prices of geese offered at the beginning of new season and developments of trade on new condition with the EU.

Retail prices of poultry remarkably increased over the first half of the year 2000. Their growth rate exceeded the growth rate of food products and the inflation rate. However in real terms poultry prices were 30% lower as compared to the period prior the crisis. The prices of raw meat were growing faster than the prices of processed products. In the year 2001 the dynamics of the prices may decline.

Increasing retail prices slightly hampered the consumption of poultry meat in the first half of the year 2000. This particularly concerned expensive items. Reflecting consumers' reaction to the increase in the prices of red meats poultry consumption may ease in the second half of the year. Such tendency may remain in the year 2001.

Following two years of a negligible decline the production of eggs for consumption in the year 2000 will increase by 2,5% to about 7,73 milliard. Increase in large-scale production by 5% would overcompensate the decline in production of smallholders. Due to withdrawal of small producers from the business during the crisis the share of large-scale producers in total production increases.

Favourable situation in egg market persists since the autumn 1999. Reflecting that large-scale farm production increased. Laying hen stock is being slowly restored with increase in average egg efficiency in the coun-

try scale. Therefore in the year 2001 egg production is expected to increase by 3-4% in case of large-scale farms and by 2% in the country to approximate 7,9 milliard.

Growth tendency in egg product manufacturing declined over the first half of the year 2000. It was caused by a sharp rise in egg prices, i.e. raw material, which limited the profitability of the branch. Besides that the number of companies processing eggs increases. Mirroring that the volume of egg processing in the second half of the 90's increased more than four times to about 600 mill at present.

Foreign trade in eggs fluctuates at a low level with the negative balance. However in the year 2000 it is going to be halved as compared to 1999. The exports of fresh eggs, located mainly in Switzerland, declined while the exports of egg products (mainly powdered yolk) increased. On the other hand the imports of fresh eggs as well as egg products decreased. The exports may increase in the year 2001 but nevertheless overall balance of trade will remain negative.

Retail prices of eggs were increasing in the first half of the year 2000.

The growth in real terms amounted to 8% and resulted in increase in relative egg prices. At the end of the year 2000 egg prices may rise by 10-15% as compared to the beginning of the year. In the year 2001 egg prices may continue rising but at a lower rate than in the current year.

It can be assumed that egg consumption at the household level in the first half of the current year slightly declined. In the whole year the decline may total at 2%. Egg consumption in the year 2001 is likely to stagnate at the level observed currently.